

Šedá literatura ve fondech Národní lékařské knihovny

Michal Závíška, Lenka Maixnerová
Národní lékařská knihovna, Praha

Prezentace je dostupná pod licencí Creative Commons, licence: CC-BY-SA-4.0
(<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0>), via <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-175808>



Ústřední oborová národní knihovna

Počátky 1841 jako *Prager medizinisches
Lesemuseum*

Od roku 1992 současný název

102 tisíc titulů, 416 tisíc knihovních jednotek v 6
depozitářích

Od roku 1977 tezaurus MESH

Knihovní systém Davinci/Medvik

Od rok 2008 budování digitální knihovny, nyní
Kramerius verze 4.

Národní lékařská knihovna



TDKIV: Dokumenty, které nejsou publikovány obvyklým způsobem a nejsou proto dostupné na běžném knižním trhu (např. diplomové a dizertační práce, výzkumné zprávy, interní dokumenty, oficiální publikace atd.).

Wikipedia: Šedá literatura je pojem pro dokumenty, které nejsou formálně publikovány, tj. neprocházejí standardním vydavatelským procesem. Patří sem např. zprávy (výroční, výzkumné, technické, nálezové, o stavu), vysokoškolské kvalifikační práce (bakalářské, magisterské, rigorózní, disertační, habilitační), pracovní a studijní materiály, konferenční materiály (sborníky z konferencí, prezentace, postery, programy) a firemní literatura. Mohou být dostupné širokému okruhu osob, přesto bývá obtížné je vyhledat.

Definice šedé literatury



Odborná

- * Závěrečné grantové zprávy
- * Vysokoškolské kvalifikační práce a disertace
- * Doporučené postupy, směrnice
- * Atestační práce
- * Akreditační spisy akreditačního řízení studijních programů
- * Sborníky z konferencí

Laická

- * Informační letáky pro pacienty
- * Informační brožury pro pacienty

Typy šedé literatury v NLK



Příklady četnosti výskytu typů šedé literatury ve fondech NLK

Závěrečné grantové zprávy	4669
Vysokoškolské kvalifikační práce a disertace (převážně historický fond)	822
Doporučené postupy, směrnice	981
Výroční zprávy	185 titulů
Adresáře	140
Atestační práce	276
Informační letáky pro pacienty a brožury	502
Letáky	438
Akreditační spisy akreditačního řízení studijních programů	cca 30
Sborníky z konferencí	5781

Příklady četnosti výskytu typů šedé literatury ve fondech NLK



Léčba psor

Doporučený léčebný p

1. PSORIÁZA AKUTNĚ EXANTEMATICKÁ

1.1. P. GUTTATA,
P. NUMMULARIS

Obecné zásady: pátrat po inf
příčině, léky s nízkým iritační
tenciálem

1. volba: indiferentní vehikula
kutý zásyp, zinkový olej, Polysan
ková pasta měkká, např. Rp. Carbo
tergentis tinct. 5,0, Zinci oxidí, Talcí, Gl
85% aa 25,0, Aq. purif. ad 100,0)
ev. + **kortikosteroidy** (středn
- II. třídy v emulzi, krému, m
měkké pastě)

2. volba: fototerapie UVB 311 nm
ková, s pomalým zvyšováním d
+ **antipsoriatika** (např. Rp. Carbo
tergentis tinct. 5,0, Zinci oxidí, Talcí, Gl
aa 20,0, Aq. purif. ad 100,0 nebo Rp. C
detergentis tinct. 10,0, Polysorbati 10,0, G
neoquasorbi ad 100,0 nebo Rp. Ichth
5,0, Zinci oxidí, Talcí aa 10,0, Vaseline
ad 100,0)

3. volba: cyklosporin krátký
3-4 měsíce, acitretin, metotre

1.2. P. ERYTHRODERMICA,
P. PUSTULOSA
GENERALISATA

Obecné zásady: péče o vnitřní
středí, vyloučit sepsi (v případě
antibiotika), léky s nízkým irita
potenciálem

1. volba: místní léčba
indiferentní vehikulum (te
puďr, zinkový olej, Polysan, zin
pasta měkká)
ev. + **kortikosteroidy** (středn
- II. třídy v emulzi, krému, m
měkké pastě)

2. volba: cyklosporin krátký
3-4 měsíce, acitretin, metotre

3. volba: biologická léčba (infixin
adalimumab, ustekinumab)

4. volba kombinovaná léčba:

DIVINA ANNUENTE PROVIDENTIA!

JOH. GODOFREDI GRUHLMANNI,

MEDICINÆ DOCTORIS ET PRACTICI

SPECIMEN MEDICUM

De

NOVO

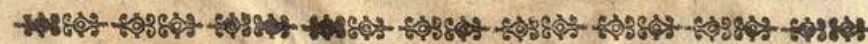
CONTRA

OCULORUM CALIGINEM

REMEDIO tanquam SPECIFICO, HERNIARIA^{sc.} OCULARIA,

publicum in usum.

editum.



J E N Æ,

Sumptibus HENRICI CHRISTOPHORI CRÖKERI, Bibliopol.
& Chalcogr.

TYPIS GOLLNERIANIS.

ANNO 1706.

ty očovodu

fungování stentu a usnadnit Vám

né délky. Slouží k zajištění odtoku
močovým měchýři.

Obrázek. Uretát stent



Obrázek převzat se souhlasem doc.
MUDr. Jana Krhuta, Ph.D.

močení – cca po dvou hodinách
oku moči sniží na minimum.
měchýře volným koncem stentu.
mo ustupovat a není provázeno

Vás při zavedeném stentu objeví
ná o zánět močových cest.

nutí.

!

vytažení nebo výměny stentu.

Datum kontroly

kací.

KV, Šrobárova 50, 100 34 Praha

Akvizice převážně darem

Katalogizace dle AACR2, důsledné užívání jmenných autorit

Věcná indexace: Konspekt, obory NLK, MDT, MESH, publikační typ dokumentu

Zařazení do fondu s ohledem na formát dokumentu

Analytické zpracování v *Bibliographia medica
Čechoslovaca*

Pravidelné zasílání záznamů do SKČR, NUŠL

Zpracování šedé literatury v NLK



Webová aplikace NLK umožňující ukládání plných textů autory prostřednictvím portálu Medvik v Digitální knihovně NLK - Kramerius 4

Vývoj 2013, pilotní provoz 2014 (případová studie)

Dostupná z <http://www.medvik.cz/bmcdev/>

Dokumenty jsou zveřejněny v licenci Creative Commons

Fultexty jsou navázány na odpovídající bibliografické záznamy v BMČ

Autoarchivace v NLK



- Pro autory
 - Možnost dlouhodobého uchování fulltextů vlastních prací na jednom místě včetně obnovování formátů
 - Možnost uchování fulltextů pro instituce bez vlastního repozitáře
 - Propojení s vlastní publikační činností v databázi BMČ - kvalitní metadata
 - Propojení s grantovými zprávami
 - Úložiště je viditelné pro vyhledávače
 - Citační výhoda otevřeného přístupu
 - Možnost dostat povinnosti autoarchivace předepsané v podmínkách projektu
- Pro ostatní uživatele NLK
 - Více dostupných plných textů

Co přináší autoarchivace v NLK?



Záznam dokumentu
Zdroj: bibliomedica
4 z 49

Název	Personální autority – užitečná pomůcka nejen pro knihovníky / David Piňos, Lenka Maixnerová, Michal Závíška
Autor	Piňos, David , 1976- <i>Národní lékařská knihovna, Praha 2</i> Maixnerová, Lenka , 1972- <i>Národní lékařská knihovna, Praha 2</i> Závíška, Michal , 1974- <i>Národní lékařská knihovna, Praha 2</i>
Zdroj	MEDSOFT ... Praha : Dům techniky ČSVTS, 1989-. ISSN: 1803-8115. 2014, s. 184-192. ISSN: 1803-8115.
Datum vydání	2014
Jazyk	čeština
Země	Česko
Typ dokumentu	články, článek ve sborníku
Signatura	NLK: K 89434
Číslo záznamu	bmc14058900
Persistentní link	http://www.medvik.cz/link/bmc14058900

Schránka
schránka: přidat
Další akce
kopie

Digitální knihovna NLK
Archivovat

Digitální knihovna

zdroj

Zobrazení záznamu

Postup autoarchivace



Záznam dokumentu	Zdroj: bibliomedica	< 4 z 49 >
Citace dle normy ISO690	Zpět na standardní zobrazení	
PIŇOS, David — MAIXNEROVÁ, Lenka — ZÁVIŠKA, Michal. Personální autority – užitečná pomůcka nejen pro knihovníky. In: <i>MEDSOFT sborník příspěvků</i> . Praha : Dům techniky ČSVTS, 1989-. 2014, s. 184-192. ISSN: 1803-8115.		
Je možné archivovat a zpřístupnit článek ?		+
Nahrát PDF dokument		
Přidat soubor...	Spustit upload	Zrušit upload Smazat ☐

Postup autoarchivace



Je možné archivovat a zpřístupnit článek ?

Základní podmínky pro autoarchivaci článku

- Souhlas spoluautorů
- Souhlas zaměstnavatele pokud se jedná o tzv. zaměstnanecké dílo (vytvořeno v rámci grantového projektu apod.)
- Článek je ve formátu PDF nebo PDF/A

Existuje vydavatel ? ☒ Ano ☐ Ne

Ověřte, zda vydavatel archivaci neomezuje

- v obecných podmínkách na stránkách časopisu
 - **Biochemia clinica Bohemoslovaca**
- v autorské smlouvě (pokud existuje)

Archivace je povolena (nebo není ošetřena) ? ☒ Ano ☐ Ne

Článek je možno archivovat

Vyberte verzi článku, kterou je možno podle podmínek vydavatele archivovat
(preprint - postprint - vydavatelské PDF)

Nahrát PDF dokument

Přidat soubor...

Spustit upload

Zrušit upload

Smazat



Postup autoarchivace



Import dokumentu



Soubor: stanoveni koncentrace.pdf

Status: Upload dokumentu dokončen: příprava na import

Vyberte prosím typ publikace:

☐ Preprint ☐ Postprint ☒ PDF vydavatele ☐ Poster

Vyberte prosím typ licence Creative Commons (Česko 3.0)

1. Dovolit využití Vašeho díla pro komerční účely?

☐ Ano ☒ Ne

2. Dovolit vytváření upravených děl?

☐ Ano ☒ Ne
☐ Ano, ale pod stejnou nebo slučitelnou licenci

Licence:

Poskytovatel licence souhlasí s tím, aby ostatní kopírovali, šířili, zobrazovali a užívali dílo , ale **pouze pro nekomerční účely** .

Poskytovatel licence požaduje, aby ostatní **nezasahovali do díla**.



Archivovat

Postup autoarchivace



Seznam dokumentů uživatele

Vytvořeno	Dokument
2014-07-11 12:56:38  Smazat	České lékařské a farmaceutické časopisy 19. století ve fondu NLK status: dokončeno Digitální archiv: PDF vydavatele 
2014-07-11 12:55:33  Smazat	Český překlad amerického tezauru Medical Subject Headings status: dokončeno Digitální archiv: PDF vydavatele 
2014-04-28 09:07:48  Smazat	Vytváření osobních archivů odborných publikací v portálu Medvik Národní lékařské knihovny - případová studie status: dokončeno Digitální archiv: PDF vydavatele 
2014-03-20 09:03:37  Smazat	Databáze Bibliographia medica Čechoslovaca jako zdroj informací o publikačních výstupech vědy a výzkumu ve zdravotnictví status: dokončeno Digitální archiv: PDF vydavatele 
2014-02-06 16:27:57  Smazat	The online Czech translation of MeSH status: dokončeno Digitální archiv: Postprint 

Postup autoarchivace





Časová osa

Od: 01.01.1922 Do: 31.12.2014

1920 - 1929

1930 - 1939

1940 - 1949

1950 - 1959

1960 - 1969

Nejžádanější Nejnovější Tituly Autoři Navigace Informace

Postup autoarchivace



Záznam dokumentu
Zdroj: bibliomedica
7 z 49

Název	Zpracování a online zpřístupnění závěrečných zpráv grantových projektů Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví České republiky / Lenka Maixnerová, Adéla Jarolímková, Filip Kříž, Eva Lesenková, Ondřej Horsák, Helena Bouzková
Autor	Maixnerová, Lenka , 1972- <i>Národní lékařská knihovna</i> Jarolímková, Adéla , 1975- <i>Národní lékařská knihovna</i> Kříž, Filip , 1977- <i>Národní lékařská knihovna</i> Lesenková, Eva , 1946- <i>Národní lékařská knihovna</i> Horsák, Ondřej , 1980- <i>Národní lékařská knihovna</i> Bouzková, Helena , 1962- <i>Národní lékařská knihovna</i>
Zdroj	Knihovna . 2013, roč. 24, č. 2, s. 34-47. ISSN: 1801-3252; 1801-5948 (elektronická verze).
Datum vydání	2013
Jazyk	čeština
Země	Česko
Typ dokumentu	články
Číslo projektu	NT12345 (MZ0) vyhledat publikace
Číslo záznamu	bmc13040014
Persistentní link	http://www.medvik.cz/link/bmc13040014

Schránka
[schránka: přidat](#) +
Další akce
[kopie](#)

Digitální knihovna

[plný text](#)
[zdroj](#) 

Online přístup
[EZB - Electronic Journals Library od 2005](#)
[EZB - Electronic Journals Library od 2005](#)

Zobrazení záznamu
[standardní](#)
[citace](#)
[Bibliomedica](#)
[MARC](#)

Postup autoarchivace



* Příprava interní směrnice pro uchovávání vlastní publikační činnosti

* Zpětná digitalizace stávajících publikací

Paving the Green Road
Implementation of self-archiving as a library service

Filip Kříž¹, Helena Bouzková¹, Ondřej Horský¹, Adéla Jarolímková¹, Lenka Malinzerová¹, Eva Lesenková¹, Petr Lesný²
¹ National Medical Library, Prague, Czech Republic
² Charles University - 2nd Faculty of Medicine, Prague, Czech Republic

Introduction
National Medical Library (NML) supports the Green OA mandate. It has been necessary to automate submission process to allow self-archiving for Czech authors in NML's Digital library (kramerius.medvik.cz).

Objectives
Requirements from focus groups with users: registration, minimal metadata input, intuitive UI with support tools, free access to full texts, use as a personal archive.

Methods
The process is closely coupled with NML's Bibliographia medica Czechoslovaca (BMC) article database and Czech Personal Medical Authority File. An author needs to sign up as NML patron (authentication) and initiate the approval process to identify him with his authority record (authorization). The logged in authorized user can begin archiving his publications in PDF file format. An interactive submission guide is available with integrated publisher policy.

Submission guide
The license chooser allows to select a suitable Creative Commons public license.

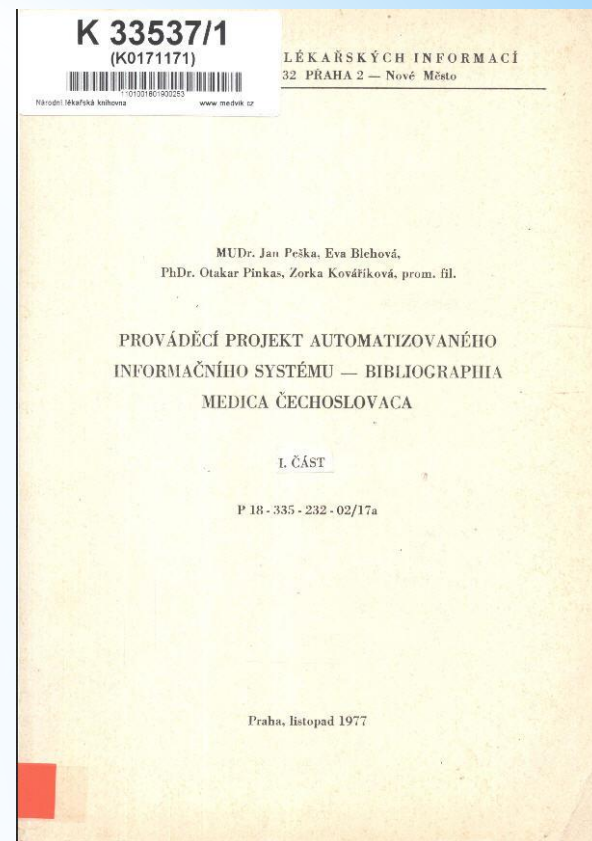
License chooser
The archiving package is ingested using MediaShelf client into Fedora repository backend of NML's Digital library. The archived content is disseminated by native UI & primarily by Medvik Portal.

References
This contribution was supported by the Ministry of Health Internal Grant Agency, Czech Republic, project no. NT12345

Results
The self-archiving is not yet publicly available. Currently there are 160 publications archived by focus groups users. A case study has been performed with a Czech researcher in gastroenterology and biochemistry, from his 182 publications covered in BMC 166 (91%) can be archived and made accessible using CC licences. The testing has shown the necessity to provide 'on request button' feature in the system to serve fully as personal publications archive.

Discussion
The authorization workflow needs to be seamlessly incorporated into library processes, mainly the patron registration and reference service. The self-archiving support page is under development which shall promote the service and encourage authors to self-archive emphasising the importance of OA. The service along with further planned features will contribute to better accessibility and visibility of Czech biomedical research output.

14th EAHL Conference 11-13 June 2014 Rome, Italy
www.medvik.cz/link/bmc14060299



Vlastní šedá literatura a
Digitální knihovna NLK



Děkuji za pozornost...

Michal Závíška
zaviska@nlk.cz

